

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ ФБИХ, број 79/20

На основу члана IV.B.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ НА РАДУ

Проглашава се Закон о заштити на раду, који је усвојио Парламент Федерације Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома од 24.09.2019. године и на сједници Дома народа од 01.10.2020. године.

Број 01-02-1-433-01/20
28. октобра 2020. године
Сарајево

Предсједник
Маринко Чавара, с. р.

ЗАКОН О ЗАШТИТИ НА РАДУ

ДИО ПРВИ - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет Закона)

(1) Овим законом уређују се права, обавезе и одговорности послодаваца и радника у вези са провођењем и побољшањем сигурности и заштите здравља радника на раду, као и општа начела превенције, те систем правила сигурности и заштите здравља на раду, чијом примјеном се постиже спречавање повреда на раду, професионалних обољења и других обољења у вези са радом, као и заштита радне околине, те друга питања у вези са сигурношћу и заштитом здравља на раду.

(2) Посебна заштита се прописује ради очувања душевног и тјелесног развоја младих, заштите жена од ризика који би могли угрозити остваривање материнства, заштите лица са инвалидитетом и професионално обољелих лица од даљег оштећења здравља и умањења њихове радне способности и очувања радних способности старијих радника у границама примјереним њиховој животној доби.

Члан 2. (Преузимање правних аката Европске уније)

Овим законом се у правни поредак Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) преузима Директива Вијећа 89/391/ЕЕЗ од 12. јуна 1989. године о увођењу мјера за подстицање побољшања сигурности и здравља радника на раду.

Члан 3. (Дефиниције појмова)

(1) Појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

- а) **послодавац** је правно или физичко лице које запошљава једног или више радника, укључујући и органе државне управе. Послодавцем, у смислу овог закона, сматра се и пољопривредник и физичко лице које само или са члановима своје породице обавља пољопривредну или неку другу дјелатност као једино или главно занимање;
- б) **радник** је лице које ради код послодавца на основу уговора о раду, уговора о обављању привремених и повремених послова или рјешења о постављењу особе која није државни службеник, државног службеника и намјештеника, као и припадници оружаних снага и полицијски службеници;
- ц) **мјесто рада** у смислу овог закона је простор намијењен за обављање послова (у објекту или на отвореном, као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима), у којем радник борави и има приступ у току рада, као и сваки простор, односно просторија у којем се обавља посао и који је под посредним или непосредним надзором послодавца или власника средстава рада;
- д) **радна околина** је простор у којем се обавља рад и који укључује мјесто рада, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада, а чине је физикални, хемијски и биолошки фактори на мјесту рада и у његовом окружењу;
- е) **средства за рад** у смислу овог закона су:
- објекти намијењени за рад са припадајућим просторијама, инсталацијама и уређајима, просторијама и површинама за кретање радника, те помоћним просторијама и њиховим инсталацијама и уређајима, превозна средства жељезничког, друмског, ријечног, језерског и ваздушног превоза, те друга средства рада која се користе приликом обављања послова,
 - радна опрема (свака машина или уређај, апарат, оруђе или друга опрема која се употребљава за рад),
 - средства и опрема личне заштите при раду,
 - друго средство које се употребљава у радном процесу или је на било који начин повезано са радним процесом;
- ф) **радник за заштиту на раду** је лице којем послодавац повјери извршавање стручних послова сигурности и заштите здравља на раду;
- г) **повјереник за заштиту на раду** је лице изабрано или именовано да представља запослене у области сигурности и заштите здравља на раду код послодавца;
- х) **овлашћена здравствена установа** је здравствена установа која у складу са прописима о здравственој заштити обавља дјелатност специфичне здравствене заштите радника/медицине рада;
- и) **овлашћена организација за заштиту на раду** је привредно друштво или установа специјализована за вршење периодичних прегледа из области заштите на раду, процјене ризика и оспособљавања радника;
- ј) **ризик** је вјероватноћа настанка повреде, обољења или оштећења здравља радника усљед опасности;
- к) **превенција** у смислу овог закона је свака планирана, односно предузета мјера у свакој фази рада код послодавца, чији је циљ спречавање или смањење ризика на раду;
- л) **процјена ризика** у смислу овог закона је систематско евидентирање и процјењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;
- м) **послови са повећаним ризиком** су послови утврђени актом о процјени ризика на којим и поред потпуно или дјелимично примијењених мјера у складу са овим законом, постоје околности које могу да угрозе сигурност и здравље радника;
- н) **опасне материје** су експлозивне, запаљиве, оксидирајуће, отровне, заразне, корозивне, канцерогене и радиоактивне материје утврђене стандардима и другим прописима, а које се производе, користе или складиште у процесу рада, као и материје чија су својства, када су везане за неке супстанце, опасне по живот и здравље радника;
- о) **штетности** су хемијске, биолошке и физичке штетности, које могу узроковати оштећење здравља радника и других лица која су им изложена;
- п) **биолошке штетности** су биолошки агенси, односно микроорганизми, укључујући и генетски модифициране ћелијске културе и ендопаразите човјечјег и животињског поријекла, који могу узроковати заразу, алергију или тровање, а који се користе у раду или су присутни у радној околини.
- (2) Појмови који се користе у овом закону, а имају родно значење користе се неутрално и односе се једнако на мушки и женски род.

Члан 4. (Сигурност и заштита здравља на раду)

Сигурност и заштита здравља на раду, у смислу овог закона, је осигурање таквих услова на раду којима се у највећој могућој мјери спречава настанак повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом и који стварају претпоставку за пуну физичку, психичку и социјалну сигурност запослених.

Члан 5.

(Лица која имају право на сигурност и заштиту здравља на раду)

(1) Право на сигурност и заштиту здравља на раду има:

- а) радник,
- б) лице које је код послодавца на стручном оспособљавању,
- ц) лице које се налази на преквалификацији, доквалификацији или стручном усавршавању,
- д) ученици и студенти на практичној настави,
- е) лице које учествује у јавним радовима,
- ф) лице које обавља волонтерски рад,
- г) лице које за вријеме издржавања казне затвора ради у затворској радионици, на градилишту или на другим радним мјестима,
- х) друго лице које се затекне у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о његовом присуству послодавац упознат.

(2) Сигурност и заштиту здравља на раду лицима из става (1) тач. а), б), д), ф), и х) овог члана обезбјеђује послодавац, лицима из тачке ц) овог члана образовна установа, лицима из тачке е) овог члана организатор радова и лицима из тачке г) овог члана установа за извршење казне затвора.

Члан 6.

(Примјена закона на припаднике оружаних снага и полиције)

(1) Одредбе овог закона примјењују се на припаднике оружаних снага и полицијске службенике, до доношења посебних прописа из области сигурности и заштите здравља на раду за припаднике оружаних снага и полицијске службенике.

(2) Одредбе овог закона не примјењују се на припаднике оружаних снага и полицијске службенике, ако су у супротности са прописима који регулишу службу у оружаним снагама и полицији.

Члан 7.

(Вијеће за заштиту на раду)

(1) Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације), оснива Вијеће за заштиту на раду (у даљњем тексту: Вијеће) које чине представници Владе Федерације, удружења послодавца, синдиката и истакнутих стручњака за сигурност и заштиту здравља на раду.

(2) Вијеће има девет чланова. Чланове Вијећа именује Влада Федерације на период од четири године, а чине га премијер Федерације, федерални министар надлежан за рад (у даљем тексту: федерални министар), федерални министар здравства, по два представника послодавца и радника које предлажу репрезентативна удружења послодавца и радника за територију Федерације, те два истакнута стручњака за сигурност и заштиту здравља на раду.

(3) Вијеће предлаже и повремено преиспитује политику сигурности и заштите здравља на раду и подстиче усклађивање рада свих релевантних органа и тијела, као и законодавства, у циљу обезбјеђења живота, здравља и радне способности радника, спречавања повреда на раду и професионалних обољења.

(4) Одлуку о оснивању Вијећа из става (1) овог члана, донијеће Влада Федерације, на приједлог Федералног министарства рада и социјалне политике (у даљњем тексту: министарства), у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

а) прати, анализира и оцјењује систем и политику заштите на раду и о својим налазима и оцјенама најмање једном годишње извјештава Владу Федерације, те предлаже потребне промјене,

б) прати учинке примјене овога закона, његових provedбених прописа, посебних закона и других прописа којима се штити сигурност и здравље радника те, према потреби, предлаже Влади Федерације њихове промјене, као и њихово усклађивање са међународним прописима,

ц) обавља и друге послове на захтјев Владе Федерације.

(6) Предсједника Вијећа и два замјеника бирају његови чланови, на својој првој сједници коју ће сазвати федерални министар.

(7) Вијеће доноси пословник о раду којим се уређују права и дужности чланова, начин рада, одржавање сједница, поступак одлучивања на сједницама овог вијећа и друга питања везана за његов рад, уколико овим

законом није другачије одређено.

(8) Административне и стручне послове за потребе Вијећа обављаће министарство.

(9) Финансијска средства потребна за рад Вијећа осигураваће се у Буџету Федерације.

Синдикат учествује у уређивању и унапређивању сигурности и заштите здравља радника на раду у складу са законом, прописима донесеним на основу закона и колективним уговором.

ДИО ДРУГИ - ОПШТИ ЗАХТЈЕВИ ЗА СИГУРНЕ И ЗДРАВЕ УСЛОВЕ РАДА

Члан 9

(Општа правила и мјере заштите на раду)

(1) Заштита на раду обухвата систем правила и мјера, а посебно:

а) правила и мјере при пројектовању и изради средстава рада,

б) правила и мјере при употреби, одржавању, прегледу и испитивању средстава рада,

ц) правила и мјере које се односе на раднике, те прилагођавање процеса рада њиховом полу, доби, физичким и психичким способностима,

д) начине и поступке оспособљавања и обавјештавања радника и послодаваца са сврхом постизања одговарајућег нивоа заштите на раду,

е) начине и поступке сарадње послодавца, радника и њихових представника и удружења, те државних органа надлежних за заштиту на раду,

ф) забрану стављања радника у неповољнији положај због активности предузетих ради заштите на раду,

г) остале мјере за спречавање ризика на раду, са сврхом уклањања фактора ризика и њихових штетних посљедица.

(2) Заштита на раду као системски организовано дјеловање саставни је дио организације рада и извођења радног поступка, које послодавац остварује примјеном свих мјера заштите на раду у складу с општим начелима превенције.

(3) Пројектовање, извођење и стављање у функцију објеката, технолошких процеса и радних мјеста, израда, производња, ускладиштење, испитивање, замјена, инсталирање, коришћење и одржавање средстава за рад, увоз и руковање средствима за рад, опасним материјама и енергијом, врши се у складу са захтјевима утврђеним одредбама овог закона, техничких прописа и развојем научно-техничких достигнућа.

(4) Општа правила и мјере заштите на раду посебно се односе на сљедеће захтјеве: заштиту од механичких опасности, заштиту од удара електричне струје, спречавање настанка пожара и експлозије, осигурање механичке отпорности и стабилности грађевине, осигурање потребне радне површине и радног простора, осигурање потребних путева за пролаз, превоз и евакуацију радника и других лица, осигурање чистоће, осигурање прописане температуре и влажности зрака и ограничења брзине струјања зрака, осигурање прописане расвјете, заштиту од буке и вибрација, заштиту од штетних атмосферских и климатских утицаја, заштиту од физикалних, хемијских и биолошких штетних утицаја, заштиту од прекомјерних напора, заштиту од електромагнетског и осталог зрачења, те осигурање просторија и уређаја за личну хигијену.

(5) Усљед временских неприлика као што су високе или ниске температуре и сл, као и у другим стањима потребе министарство може послодавцима издати препоруке о провођењу посебних мјера заштите, којима ће се спријечити наступање штетних посљедица по здравље радника. Уколико временске неприлике или друга стања потребе, усљед којих су издате препоруке, потрају дуже од пет дана, министарство ће обавити консултације са репрезентативним удружењима послодаваца и радника за територију Федерације.

Члан 10.

(Обавеза примјене прописаних мјера заштите на раду)

(1) Послодавац који израђује техничку документацију за објекте и техничко-технолошке процесе обавезан је да при пројектовању објеката и техничко-технолошких процеса примијени прописане мјере сигурности и заштите здравља на раду, са назнаком свих ризика и мјера за њихово отклањање.

(2) Послодавац из става (1) овог члана дужан је да изда исправу којом потврђује да је пројектовање извршено у складу са законом, односно прописима донесеним на основу закона.

(3) Ако у пројектовању објеката и техничко-технолошких процеса учествује више послодаваца из става (1) овог члана, инвеститор је обавезан да осигура јединствену исправу.

Члан 11.

(Обавеза пројектовања мјера заштите на раду)

(1) Послодавац који изводи радове на изградњи објеката и техничко-технолошких процеса дужан је да изводи

радове према техничкој документацији у којој су пројектоване мјере заштите на раду.

(2) Обавеза из става (1) овог члана односи се и на радове на монтажи, замјени опреме, ремонту и реконструкцији објеката.

(3) Нови, обновљени или реконструисани објекти и техничко-технолошки процеси не могу почети са радом без употребне дозволе, у складу са законом.

Члан 12.

(Елаборат о уређењу радилишта)

(1) Послодавац који изводи радове на изградњи, монтажи, замјени опреме, ремонту или реконструкцији објеката обавезан је прије почетка радова да изради елаборат о уређењу радилишта у складу са прописима донесеним на основу закона и обезбиједи извођење радова према том елаборату.

(2) Послодавац из става (1) овог члана који изводи радове на радилишту дуже од седам дана, обавезан је да пријаву и елаборат о уређењу радилишта достави надлежној инспекцији рада најмање осам дана прије почетка рада на радилишту.

Члан 13.

(Обавеза осигурања јединственог елабората о уређењу радилишта)

Ако два или више послодаваца користе исти простор за радилиште, сваки од њих проводи мјере заштите на раду, а главни извођач односно инвеститор је обавезан да обезбиједи јединствени елаборат о уређењу радилишта.

Члан 14.

(Услови за употребу средстава за рад)

(1) Радна опрема може се ставити у промет, наручити или ставити у употребу ако су испуњени услови за сигурност и заштиту здравља на раду и ако је то потврдио произвођач или увозник увезених производа.

(2) Средства и опрема личне заштите могу се ставити у промет, наручити или ставити у употребу ако пружају поуздану заштиту од ризика при раду и ако је то потврдио произвођач или увозник увезених производа.

(3) Средства за рад, која подлијежу обавези периодичних прегледа и испитивања из области заштите на раду, могу се употребљавати само ако посједују записник, односно исправу из члана 67. став (1) овог закона којим се доказује да прегледана средства за рад удовољавају прописима донесеним на основу закона.

Члан 15.

(Радна опрема)

(2) Избор радне опреме и материјала који се користе врши се у складу са посебним условима и специфичностима рада како би се отклонили или смањили ризици.

Члан 16.

(Упутства за сигурну употребу и руковање средствима за рад)

(1) Произвођачи и увозници радне опреме и средстава и опреме личне заштите обавезни су да издају исправу којом се доказује да одговарају међународним прописима, техничким прописима и прописаним мјерама сигурности и заштите здравља на раду, те дају упутства за употребу и одржавање на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији.

(2) Произвођачи и увозници опасних материја дужни су да дају упутство за сигурну употребу и руковање. Упутство садржи идентификационе податке, податке о физичким, хемијским и биолошким карактеристикама, степен опасности од пожара и експлозије, опасности по здравље, о радиоактивности, о еколошким подацима, о посебним заштитним мјерама, о начину складиштења и означавања, о пријеносу и транспорту, као и о поступку отклањања опасних материја (сигурносни лист). Ови подаци се дају на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији.

Члан 17.

(Обавеза прибављања потребне документације)

Послодавац не може ставити у промет или употребу средства за рад или опасне материје прије него што прибави документацију из члана 16. овог закона.

Члан 18.
(Издавање исправа)

Исправе из члана 10. ст. (2) и (3) и члана 16. став (1) може издати и овлашћена организација за заштиту на раду.

Члан 19.
(Забрана давања финансијске накнаде)

Послодавци не могу дати финансијску или другу накнаду радницима у замјену за испуњавање захтјева стандарда сигурности и заштите здравља на раду.

ДИО ТРЕЋИ - ОБАВЕЗЕ ПОСЛОДАВЦА

Члан 20.
(Обавеза осигурања превентивних мјера)

(1) Послодавац је обавезан да приликом организовања рада и радног процеса осигура превентивне мјере ради заштите живота и здравља запослених, као и потребна материјална средства за њихову примјену.
(2) Послодавац је дужан да осигура превентивне мјере прије почетка рада радника, у току рада, као и код сваке измјене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се осигурава највећа сигурност и заштита здравља на раду, заснована на примјени прописа из области сигурности и заштите здравља на раду, радних односа, техничких прописа и стандарда, прописа из области здравствене заштите и др.

Члан 21.
(Начела у провођењу мјера заштите на раду)

Послодавац проводи мјере заштите на раду поштујући сљедећа општа начела превенције:

- а) процјене ризика,
- б) избегавања ризика,
- ц) спречавања ризика,
- д) отклањања ризика на њиховом извору,
- е) прилагођавања рада и мјеста рада раднику нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избјегла једноличност у раду у циљу смањења њиховог утицаја на здравље радника,
- г) замјене опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним,
- и) утврђивања јединствених превентивних мјера с циљем међусобног повезивања технологије, организације рада, услова рада, социјалних односа и утицаја фактора везаних за радну околину,
- ј) давања предности заједничким мјерама заштите пред појединачним,
- к) одговарајућег оспособљавања и обавјештавања радника.

Члан 22.
(Обавезе послодавца)

Послодавац је дужан да:

- а) организује послове сигурности и заштите здравља на раду,
- б) врши процјену ризика за свако радно мјесто и утврђује послове са повећаним ризиком, на начин и под условима утврђеним овим законом,
- ц) омогући раднику да се прије ступања на рад упозна са мјерама сигурности и заштите на раду,
- д) донесе интерни акт о заштити на раду,
- е) обавјештава раднике, синдикат и повјереника за заштиту на раду о увођењу нових технологија и средстава за рад, те опасностима и штетностима по здравље радника и издаје упутства за сигуран рад,

- ф) осигурава да планирање и увођење нових технологија буде предмет савјетовања са радницима и/или њиховим повјереником за заштиту на раду у вези са посљедицама по сигурност и здравље изазваних избором опреме, услова рада и радне околине,
- г) оспособљава раднике за сигуран рад,
- х) осигурава радницима средства и опрему личне заштите и њихово коришћење,
- и) осигурава периодичне љекарске прегледе радника који раде на пословима на којима постоје повећани ризици по здравље и предузима мјере за спречавање настанка инвалидитета и професионалних обољења радника,
- к) осигурава периодичне прегледе и испитивања физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме у радној околини,
- л) осигурава периодичне прегледе и испитивања средстава рада и опреме, радних и помоћних просторија и средстава и опреме личне заштите, који не подлијежу обавезним периодичним прегледима и испитивањима, на начин, по поступку и у роковима утврђеним општим актом,
- м) проводи мјере заштите од пожара у складу са посебним прописима,
- н) проводи мјере за осигурање прве помоћи,
- о) унапређује сигурност и заштиту здравља на раду,
- п) обавјештава надлежну инспекцију рада о сваком смртном случају, несрећи која је задесила једног или више радника, тежој повреди, професионалном обољењу, свакој појави или болести које погађају више од једног радника и свакој појави која би могла угрозити живот или здравље радника на раду,
- р) обавјештава надлежну инспекцију о почетку и завршетку радова на изградњи, монтажи, замјени опреме, ремонту и реконструкцији објеката.

Члан 23.

(Интерни акт о заштити на раду и акт о процјени ризика)

- (1) Послодавац је дужан својим интерним актом о заштити на раду утврдити организацију провођења заштите на раду, правила превенције и заштите, послове са повећаним ризиком, послове на којима се проводи мјера скраћивања радног времена, начин утврђивања здравственог стања радника који раде на пословима са повећаним ризиком, и других радника, средства и опрему личне заштите која припадају раднику, те права, обавезе и одговорности радника за заштиту на раду и других радника у овој области, као и друга питања од значаја за сигурност и заштиту здравља на раду.
- (2) Основ за израду акта из става (1) овог члана је акт о процјени ризика на мјесту рада који садржи опис процеса рада са процјеном ризика од повреда или оштећења здравља на мјесту рада у радној околини и мјере за отклањање или смањивање ризика на најмању могућу мјеру у циљу побољшања сигурности и заштите здравља на раду.
- (3) У случају промјене ризика у процесу рада, послодавац је дужан да изврши одговарајућу измјену акта о процјени ризика из става (2) овог члана.
- (4) Послодавац врши процјену ризика на основу правила која доноси федерални министар у сарадњи са федералним министром здравства.
- (5) При изради интерног акта о заштити на раду послодавац је дужан да консултује повјереника за заштиту на раду.

Члан 24.

(Обавеза утврђивања услова рада и захтјева у погледу способности радника)

- (1) Послодавац је дужан да за све послове у техничко-технолошком процесу рада утврди услове рада и захтјеве у погледу здравствених и психофизичких способности радника који ће те послове обављати.
- (2) Радник не може засновати радни однос уколико претходно није утврђено да његово здравствено стање и психофизичке способности одговарају условима рада и захтјевима радног мјеста.
- (3) Здравствено стање и психофизичке способности радника из става (2) овог члана утврђују се на основу љекарског увјерења издатог од стране одјељења за медицину рада и здравствену заштиту радника овлашћене здравствене установе.
- (4) Здравствено стање и психофизичке способности припадника оружаних снага и полицијских службеника утврђују се здравственим прегледом који организује послодавац.

Члан 26.

(Обавеза послодавца у вези са употребом опасних материја на раду)

- (1) Послодавац је обавезан примјеном мање опасних и штетних материја стално унапређивати заштиту на

раду.

(2) Послодавац који користи, производи, прерађује, односно складишти опасне материје мора, у складу са процјеном ризика, примјењивати правила заштите на раду.

(3) Опасне материје послодавац смије користити само ако не може исте радне резултате постићи примјеном безопасних материја.

(4) Ако није могућа замјена опасних материја безопасним или мање опасним, односно мање штетним материјама, послодавац је обавезан утврдити да ли се примјеном другог радног поступка може смањити опасност или штетност од њихове примјене.

(5) Ако користи опасне материје, послодавац је обавезан правила заштите на раду примјењивати сљедећим редослиједом:

а) користити затворене системе, ако је то могуће према врсти послова и стању технике,

б) одводити са мјеста настанка, односно изван радне околине опасне материје чије ослобађање не може спријечити, на начин да при одвођењу не загађује човјекову околину,

ц) када не може одводити опасне материје са мјеста настанка, ограничити на најмању могућу мјеру:

- количину опасних материја,

- број радника изложених дјеловању опасних материја,

- вријеме излагања радника утицају опасних материја.

д) осигурати да радници при раду са опасним материјама користе прописану личну заштитну опрему, ако се правилима наведенима у тач. а), б) и ц) овог става не може постићи задовољавајућа сигурност и заштита здравља радника.

(6) Обавеза је послодавца да концентрација опасних материја на мјестима рада и у радној околини буде што нижа и испод граничне вриједности изложености.

Члан 27.

(Заштита радника изложених опасним материјама на раду)

Федерални министар ће у сарадњи са федералним министром здравства прописати граничне вриједности изложености опасним материјама, као и правила, мјере и поступке заштите на раду радника који су изложени опасним материјама на раду.

Члан 28.

(Осигурање приступа радном мјесту са повећаним ризиком)

Послодавац је дужан да осигура да приступ радном мјесту са повећаним ризиком, на којем пријети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења (тровања, гушења и сл.), имају само радници који су оспособљени за сигуран и здрав рад, који су добили посебна упутства за рад на таквом мјесту, који испуњавају здравствене услове и који су снабђевени одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту при раду.

Члан 29.

(Средства и опрема личне заштите)

(1) Послодавац је дужан да обезбиједи радницима средства и опрему личне заштите.

(2) Послодавац не смије ставити у употребу средства и опрему личне заштите ако нису израђена у складу са чланом 14. овог закона.

(4) Послодавац је дужан да искључи из употребе средства и опрему личне заштите на којима настану промјене због којих постоји опасност по сигурност и здравље радника.

Члан 30.

(Обавезе послодавца при обављању дјелатности на истом мјесту рада са више послодавца)

У случају када више послодавца обавља дјелатност на истом мјесту рада, обавезни су да:

а) сарађују, водећи рачуна о природи дјелатности, у циљу провођења одредаба о сигурности и заштити здравља на раду,

б) усклађују активности, водећи рачуна о природи послова, у циљу заштите радника и спречавању ризика на раду,

д) обавијесте раднике и/или њихове представнике о ризицима на раду.

Члан 31.
(Забрана проузроковања финансијских обавеза за раднике)

Мјере заштите које проводи послодавац и које се односе на сигурност и заштиту здравља на раду не смију радницима проузроковати финансијске обавезе.

Члан 32.
(Обавеза упознавања са прописима из области сигурности и заштите здравља на раду)

Послодавац, односно радник који организује или руководи процесом рада, мора бити упознат са прописима из области сигурности и заштите здравља на раду, а нарочито ако се ради о технологијама у којима постоји опасност од повреда на раду, професионалних обољења и поремећаја у технолошком процесу који би могли угрозити сигурност и здравље радника.

Члан 33.
(Организовање послова заштите на раду)

- (1) Послодавац је дужан организовати послове заштите на раду водећи рачуна о техничко-технолошком процесу рада, броју радника, броју локација одвојених радних јединица, опасностима и ризицима по здравље радника.
- (2) Ако се у недостатку стручног особља послови заштите и превенције не могу организовати код послодавца, послодавац ће ангажовати овлашћену организацију за заштиту на раду.
- (3) Ако послодавац ангажује овлашћену организацију из става (2) овог члана, дужан је да осигура увид у податке везане за ризике по сигурност и здравље на раду, као и мјере и активности за спречавање тих ризика на нивоу радног мјеста.
- (4) Послове заштите на раду послодавац може да обавља сам у дјелатностима трговине, угоститељства и туризма, финансијско-техничких и пословних услуга, образовања, науке и информација, здравствене и социјалне заштите и у стамбено-комуналним дјелатностима, ако има до 30 радника.
- (5) Федерални министар прописаће услове које мора испуњавати стручно особље из става (2) овог члана, као и начин и услове обављања послова заштите на раду код послодавца у зависности од ризика, дјелатности и броја радника.

Члан 34.
(Радник за заштиту на раду)

- (1) Послодавац код којег постоје послови са повећаним ризиком одређује једног или више радника који ће обављати послове везане за спречавање ризика на раду и заштиту здравља радника.
- (2) Послодавац је дужан раднику за заштиту на раду осигурати услове за рад, потребну опрему и помоћ другог стручног особља, као и средства за обављање и организовање превентивних и заштитних мјера.
- (3) Радник за заштиту на раду не може бити доведен у неповољнији положај због послова које обавља у циљу спречавања ризика на раду и заштите здравља радника.
- (5) Стручни испит из става (4) овог члана полаже се пред комисијом коју именује Федерални министар, а за чији ће се рад осигуравати финансијска средства у Буџету Федерације.
- (6) Федерални министар донијеће правилник којим ће прописати услове које морају испуњавати радници за заштиту на раду, програм, садржај, начин и трошкове полагања стручног испита, састав комисије из става (5) овог члана, као и услове под којим одређена лица могу бити ослобођена обавезе полагања стручног испита.

Члан 35.
(Обавезе радника за заштиту на раду)

- (1) Обавезе радника за заштиту на раду су:
 - а) учешће у изради акта о процјени ризика,
 - б) израда приједлога интерног акта о заштити на раду,
 - ц) израда плана и програма мјера заштите на раду,
 - д) унутрашњи надзор над примјеном мјера заштите на раду,
 - ф) израда упутстава за сигуран рад,
 - г) праћење и организовање периодичних прегледа средстава за рад, средстава и опреме личне заштите,

- и) припрема и организовање оспособљавања радника за сигуран рад,
 - ј) праћење стања и извјештавање послодавца о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом,
 - к) анализирање узрока повреда на раду и професионалних обољења у сарадњи са овлашћеним доктором специјалистом медицине рада и предлагање мјере за унапређење сигурности и заштите здравља на раду,
 - л) праћење и организовање периодичних љекарских прегледа радника који раде на пословима са повећаним ризиком, те анализа извјештаја о обављеним периодичним љекарским прегледима,
 - м) савјетовање послодавца у погледу избора и набавке опреме и технолошког процеса рада,
 - н) сарадња са послодавцем приликом планирања изградње и реконструкције објеката намијењених за рад,
 - о) сарадња са надлежном инспекцијом рада и другим установама које се баве сигурношћу и заштитом на раду,
 - п) сарадња са синдикатом, вијећем запосленика и повјереником за заштиту на раду, у складу са овим законом.
- (2) Радник за заштиту на раду је обавезан да забрани рад на радном мјесту, односно да забрани употребу средстава за рад и средстава и опреме личне заштите у случају када утврди непосредну опасност по живот и здравље радника, те да о томе у писаном облику обавијести послодавца и повјереника за заштиту на раду.

Члан 36.

(Прва помоћ, противпожарна заштита, евакуација радника, озбиљна и непосредна опасност)

- (1) Послодавац је дужан да:
- а) предузме потребне мјере за прву помоћ, противпожарне мјере и мјере за евакуацију радника, прилагођене природи активности и величини предузећа, односно пословања,
 - б) успостави потребне везе са специјализованим службама, посебно у погледу прве помоћи, хитне здравствене заштите, спашавања и противпожарне заштите.
- (2) За провођење одредаба из става (1) овог члана послодавац ће одредити раднике који ће проводити мјере прве помоћи, противпожарне заштите и евакуације радника.
- (3) Број радника из става (2) овог члана, њихово оспособљавање и опрема којом располажу морају одговарати величини и/или посебним опасностима у правном лицу, односно пословању.
- (4) Федерални министар ће у сарадњи са федералним министром здравства прописати начин провођења мјера за прву помоћ, потребна средства и опрему за пружање прве помоћи у случају повреда и обољења радника на раду, питања из става (3) овог члана, као и друга питања од важности за провођење мјера за прву помоћ.

Члан 37.

(Обавезе послодавца у случају озбиљне и непосредне опасности)

- (1) Послодавац је дужан да:
- а) упозна све раднике који су или би могли бити изложени озбиљној и непосредној опасности о ризику који постоји као и мјерама које су предузете или које ће се предузети у погледу заштите, што је прије могуће,
 - б) предузме мјере и изда упутства како би се омогућило радницима да у случају озбиљне и непосредне опасности прекину с радом и/или одмах напусте радно мјесто и пређу на неко сигурно мјесто,
 - ц) не тражи од радника да наставе рад у ситуацији када још увијек постоји озбиљна и непосредна опасност, осим у изузетним случајевима када постоји озбиљна и непосредна опасност по сигурност више људи и ширу околину.
- (2) Радници који у случају озбиљне и непосредне опасности напусте своје радно мјесто и/или опасно подручје не смију сносити негативне посљедице у смислу прописа о раду.
- (3) У случају озбиљне и непосредне опасности по властиту сигурност или сигурност других лица, радници који нису у могућности ступити у везу са непосредним руководиоцем, обавезни су предузети одговарајуће мјере у складу са својим знањем и техничким средствима која су им на располагању, да би се избјегле посљедице те опасности, под условом да те мјере не смију бити у очитом нескладу са опасношћу.
- (4) Због предузимања мјера из става (3) овог члана радници не смију сносити негативне посљедице у смислу прописа о раду.

Члан 38.

(Обавјештавање радника)

- (1) Послодавац је дужан радницима и/или њиховим представницима давати одговарајућа писана упутства која се односе на ризике по сигурност и здравље са заштитним и превентивним мјерама које се предузимају за отклањање или смањење тих ризика.
- (2) Упутства из става (1) овог члана морају бити истакнута на мјесту рада.

(3) Изузетно, када пријети изненадна опасност по живот и здравље, упутство из става (1) овог члана послодавац може дати усмено.

(4) Упутства из става (1) овог члана дају се свим радницима укључујући и раднике других послодаваца који обављају послове код послодавца.

Члан 39. (Знакови упозорења на опасност)

(1) Послодавац је дужан на мјестима рада, на средствима за рад и припадајућим инсталацијама трајно поставити знакове упозорења на опасност и знакове општих обавјештавања, у складу са посебним прописима.

(2) Ако знакови упозорења на опасност нису довољни за ефикасно обавјештавање, послодавац је дужан трајно поставити писана упутства о условима и начину коришћења простора, просторија, средстава рада, опасних материја и опреме.

Члан 40. (Обавјештавање представника радника и синдиката)

(2) Осим редовног обавјештавања из става (1) овог члана, послодавац има обавезу да обавјештава и да се савјетује са представницима радника или радницима након смртне, групне или тешке повреде на раду, утврђеног случаја професионалног обољења, као и налаза надлежне инспекције рада којим је утврђен недостатак у примјени мјера заштите на раду.

Члан 41. (Употреба опасних материја)

Послодавац смије дати опасне материје у употребу радницима само под условом да су опремљене документом на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији, на којем је произвођач, односно добављач, у складу са прописима, навео све безбједносно-техничке податке који су важни за оцјењивање ризика при раду с тим материјама, те да су задовољене све сигурносне мјере које се наводе у том документу.

Члан 42. (Писана обавијест о резултатима процјене ризика)

Послодавац је дужан осигурати да запослена жена за вријеме трудноће и дојења, радник млађи од 18 година живота и радник са промијењеном радном способношћу, и поред оспособљавања за сигуран и здрав рад, буду у писаној форми обавијештени о резултатима процјене ризика на радном мјесту и о мјерама којима се ризици отклањају у циљу повећања сигурности и заштите здравља на раду.

Члан 43. (Савјетовање и укључивање радника и њихових представника)

Послодавац се савјетује са радницима и/или њиховим представницима и омогућава им да учествују у расправама о свим питањима у погледу сигурности и заштите здравља на раду. Посебно им омогућава да учествују у:

- а) расправама и одобравању свих мјера у погледу сигурности и заштите здравља на раду,
- б) свакој мјери која може значајно утицати на сигурност и заштиту здравља на раду,
- ц) именовану радника који ће обављати послове везане за обезбјеђење здравих и сигурних услова рада, прве помоћи, гашење пожара и евакуацију радника,
- д) ангажовању, тамо гдје је потребно, овлашћених организација за заштиту на раду,
- е) планирању и организовању оспособљавања радника у области заштите на раду.

Члан 44. (Повјереник за заштиту на раду)

(1) Код послодавца који запошљава 30 или више радника, радници бирају или именују повјереника за заштиту на раду. Број повјереника, избор и њихов мандат утврђују се у складу са прописом о вијећу запосленика,

водећи рачуна о заступљености свих дијелова процеса рада.

(2) Под условима из става (1) овог члана, повјереника за заштиту на раду именује синдикат, уколико повјереника нису изабрали радници из става (1) овог члана.

(3) Именовани повјереник за заштиту на раду из става (2) овог члана има иста права и обавезе као и изабрани повјереник радника.

(4) Повјереник за заштиту на раду ће бити изабран или именован без обзира на број радника ако то захтијевају услови рада (повећана опасност за сигурност и здравље радника, рад на издвојеним мјестима и сл.).

(5) Повјереник за заштиту на раду мора имати одговарајућу стручну спрему и радно искуство.

Члан 45.

(Права и дужности повјереника за заштиту на раду)

(1) Повјереник за заштиту на раду има право да:

а) добије информације о условима рада, анализама повреда на раду, професионалних обољења и болести везаних за рад, налазима и препорукама инспекцијских органа,

б) захтијева од послодавца да предузме одговарајуће мјере и достави му приједлоге за ублажавање ризика и отклањања извора опасности,

ц) информише раднике о провођењу мјера заштите на раду,

д) захтијева инспекцијски преглед ако сматра да мјере које је предузео послодавац нису примјерене циљу по којем треба осигурати сигурне и здраве услове рада и изнесе своја запажања у току инспекцијског прегледа,

е) присуствује инспекцијским прегледима и/или достави своја запажања у току инспекцијских прегледа.

(2) За вријеме обављања послова утврђених овим законом, повјереник за заштиту на раду из реда запослених има право на накнаду плате у висини плате коју би остварио да је радио на пословима за које је закључио уговор о раду.

(3) Повјереник за заштиту на раду послове утврђене овим законом може обављати највише шест сати седмично.

(4) Послодавац осигурава повјеренику за заштиту на раду потребна средства да може остваривати своје функције које произилазе из овог закона.

(5) Повјереник за заштиту на раду не може бити доведен у неповољнији положај у односу на друге раднике, због својих послова везаних за сигурност и заштиту здравља на раду.

Члан 46.

(Оспособљавање радника)

(1) Послодавац је дужан да изврши оспособљавање радника за сигуран и здрав рад код заснивања радног односа, односно премјештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промјене процеса рада који може проузроковати промјену мјера за сигуран и здрав рад.

(2) Послодавац је дужан да радника у току оспособљавања за сигуран и здрав рад, упозна са свим врстама ризика на пословима на које га распоређује и о предузетим конкретним мјерама сигурности и заштите на раду, у складу са актом о процјени ризика.

(3) Оспособљавање радника за сигуран и здрав рад мора бити прилагођено специфичностима његовог радног мјеста.

Члан 47.

(Забрана самосталног рада)

(1) Радници не могу бити распоређени на радна мјеста на којима ће самостално обављати послове прије него што стекну знања из члана 46. овог закона.

(2) Послодавац код којег рад обављају радници другог послодавца мора осигурати да ти радници буду упознати са мјерама заштите на раду и здравственим ризицима на раду.

(3) Оспособљавање радника из члана 46. овог закона мора се обављати у току радног времена и не смије изазвати трошкове за радника.

Члан 48.

(Провјера оспособљености за сигуран и здрав рад)

(1) Оспособљавање радника за сигуран и здрав рад, послодавац обавља теоријски и на практичан начин.

(2) Провјера теоријске и практичне оспособљености радника за сигуран и здрав рад обавља се на радном

мјесту.

(3) Периодичне провјере оспособљености за сигуран и здрав рад радника који ради на пословима са повећаним ризиком врши се на начин, у року и по поступку утврђеном актом о процјени ризика.

Члан 49. (Теоријско и практично оспособљавање)

- (1) У току оспособљавања из области сигурности и заштите здравља на раду, радник се упознаје нарочито са:
- а) техничко-технолошким процесом и организацијом рада у цјелини, а посебно са пословима свог радног мјеста,
 - б) опасностима које угрожавају сигурност и здравље на раду, коришћењем средстава рада и опреме и начином употребе штетних материја,
 - ц) мјерама заштите на раду и разлозима због којих се те мјере предвиђају и проводе,
 - д) употребом одговарајућих средстава рада и одговарајуће опреме и средстава личне заштите, као и правилним и намјенским коришћењем уређаја и средстава којима се служи при раду,
 - е) правима и дужностима у провођењу прописа и мјера заштите на раду и посљедицама због непридржавања тих прописа и мјера,
 - ф) пружањем прве помоћи,
 - г) организацијом сигурности и заштите здравља на раду,
 - х) коришћењем противпожарних апарата,
 - и) одредбама овог закона.
- (2) Оспособљавање радника из става (1) овог члана послодавац може обавити ако има запослена лица са одговарајућом високом стручном спремом из области сигурности и заштите здравља на раду.
- (3) Ако послодавац није у могућности да изврши оспособљавање радника у смислу става (1) овог члана, те послове повјериће овлашћеној организацији из члана 64. овог закона.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РАДНИКА

Члан 50. (Право на сигурне и здраве услове рада)

(2) Радна околина и средства за рад морају, с обзиром на природу посла, бити сигурни за раднике и не смију угрозити њихово здравље.

Члан 51. (Дужност радника да себе и друге не излаже опасностима)

Радник је дужан да обавља посао у складу са својом стручном спремом и завршеном обуком, као и упутствима која даје послодавац, тако да не излаже себе или друга лица на која могу утицати његове активности или непажња у току процеса рада, опасностима од повреде на раду или професионалног обољења.

Члан 52. (Дужности радника)

- (1) Радници су, нарочито, дужни:
- а) да се придржавају утврђених правила сигурности и заштите здравља на раду у смислу овог закона,
 - б) да правилно употребљавају средства за рад и опрему, опасне материје и друга средства производње у складу са упутствима произвођача и упутствима за сигуран рад која даје послодавац,
 - ц) да правилно употребљавају средства и опрему личне заштите која су им додијељена и да их након употребе враћају на мјесто на којем се чувају,
 - д) не смију самовољно искључити, модификовати, промијенити или уклонити сигурносни уређај који је инсталиран, посебно не машину, уређај, алат, погон или објекат и такав уређај морају правилно употребљавати,
 - е) да одмах обавијесте послодавца и/или радника за заштиту на раду о свакој појави на послу за коју постоји оправдана сумња да представља опасност по сигурност и здравље као и о недостацима у поступцима заштите,
 - ф) да обавијести лице одговорно за то радно мјесто и/или послодавца о повредама које су задобили,
 - х) да сарађује са послодавцем и/или радником за заштиту на раду у провођењу мјера које ће обезбиједити да

радна околина и услови рада буду сигурни и не представљају ризик по сигурност и здравље у оквиру њиховог радног мјеста,

и) обављају периодичне љекарске прегледе у терминима по захтјеву послодавца,

ј) да дају све податке и информације које траже инспектори рада.

(2) Радник који се не придржава утврђених правила сигурности и заштите здравља на раду и прописаних обавеза у смислу овог закона чини тежу повреду радне обавезе у складу са колективним уговором, односно општим актом послодавца.

(3) Обавезе радника у подручју сигурности и заштите здравља на раду не утичу на обавезе и одговорности послодавца из овог закона.

Члан 53.

(Поступање у случају непосредне опасности по живот и здравље радника)

(1) Радник има право да одбије да ради ако сматра да му пријети непосредна опасност по живот и здравље и дужан је да о томе одмах обавијести свог непосредног руководиоца и/или именованог радника за заштиту на раду, надлежног инспектора рада и представника радника.

(3) Радник из става (1) овог члана који се удаљио са радног мјеста, не смије сносити негативне посљедице у смислу прописа о раду, осим у случају ако послодавац докаже да се радник неоправдано удаљио са радног мјеста.

ДИО ПЕТИ - ЗДРАВСТВЕНИ НАДЗОР

Члан 54.

(Право радника на специфичну здравствену заштиту/медицину рада)

(1) Радник има право на здравствену заштиту примјерену ризицима за сигурност и здравље којима је изложен на раду, у складу с посебним прописима који уређују мјере здравствене заштите у вези с радом.

(2) Послодавац је дужан да здравственим радницима, који пружају услуге специфичне здравствене заштите/медицине рада, осигура приступ у све радне просторије и просторе.

Члан 55.

(Послови специфичне здравствене заштите/медицине рада)

Овлашћена здравствена установа, поред послова утврђених прописима о здравственој заштити, може обављати и сљедеће послове:

а) даје савјете послодавцу о унапређивању заштите здравља, сигурности, хигијене рада, ергономији и заштитним средствима,

б) упознаје раднике са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања радника за пружање прве помоћи,

ц) учествује у изради акта о процјени ризика на мјесту рада код послодавца,

д) оцјењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају радници за обављање одређених послова на радном мјесту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад,

е) врши претходне и периодичне љекарске прегледе радника на радним мјестима са повећаним ризиком и издаје извештаје о љекарским прегледима у складу са прописима о сигурности и заштити здравља на раду,

ф) учествује у организовању прве помоћи, спашавању и евакуацији у случају повређивања радника или хаварија,

г) даје савјете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности радника,

х) савјетује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта,

и) сарађује са радником за заштиту на раду.

Члан 56.

(Обавеза обавјештавања овлашћене здравствене установе)

Послодавац, радник за заштиту на раду, повјереник за заштиту на раду, синдикат и други радници дужни су обавијестити овлашћену установу из члана 55. овог закона, о свим факторима на радном мјесту и у радној околини за које знају или претпостављају да се могу неповољно одразити на здравље радника.

Члан 57.
(Послови са повећаним ризиком)

- (1) Послодавац је дужан да раднику који обавља послове са повећаним ризиком, прије почетка рада осигура претходни љекарски преглед, као и периодични љекарски преглед у току рада.
- (2) Послови са повећаним ризиком утврђују се интерним актом о заштити на раду.
- (3) Пословима са повећаним ризиком сматрају се:
- а) послови са повећаним ризиком од повређивања, настанка професионалних обољења и оштећења здравља радника,
 - б) послови са специфичним захтјевима који, у циљу сигурног и успјешног рада условљавају посебне здравствене и психофизичке способности радника на тим радним мјестима,
 - ц) послови на којима, након примјене свих технички признатих метода за смањење ризика, постоји преостали ризик за неке раднике.

Члан 58.
(Евиденције о љекарским прегледима радника)

- (1) Приликом упућивања радника на љекарски преглед из члана 57. став (1) овог закона, послодавац је обавезан овлашћеној здравственој установи доставити податке о пословима са повећаним ризиком и навести штетности и опасности којима су радници изложени.
- (2) О резултатима одговарајућег љекарског прегледа радника, овлашћена здравствена установа води евиденцију и у року од 15 дана од извршеног прегледа о томе доставља извјештај послодавцу.

Члан 59.
(Право радника на премјештај на друго радно мјесто)

Ако се у поступку периодичног љекарског прегледа утврди да радник не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премјести на друго радно мјесто које одговара његовим здравственим способностима, уколико такво радно мјесто постоји код послодавца. Уколико такво мјесто не постоји, примјењују се одговарајуће одредбе Закона о раду.

Члан 60.
(Начин обављања љекарских прегледа)

- (1) Претходни и периодични љекарски прегледи радника који обављају послове са повећаним ризиком врше се на начин, по поступку и у роковима које утврђује федерални министар у сарадњи са федералним министром здравства.
- (2) Радник из става (1) овог члана који не обави периодични љекарски преглед не може наставити са радом док се не утврди његово здравствено стање и психофизичке способности.

ДИО ШЕСТИ – ЕВИДЕНЦИЈЕ, ИЗВЈЕШТАВАЊЕ И ОБАВЈЕШТАВАЊЕ О НЕСРЕЋАМА И ПОВРЕДАМА НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНИМ ОБОЉЕЊИМА

Члан 61.
(Обавеза вођења евиденција код послодавца)

- (1) Послодавац је дужан да води прописану евиденцију о:
- а) радницама на радним мјестима са повећаним ризиком,
 - б) радним мјестима са повећаним ризиком,
 - ц) опасним материјама које се користе при раду,
 - д) провјери знања радника из области сигурности и заштите здравља на раду,
 - е) извршеним прегледима и испитивањима радне средине и средстава за рад,
 - ф) повредама на раду, професионалним обољењима, смртним случајевима и њиховим узроцима,
 - г) љекарским прегледима радника.
- (2) Послодавац је дужан доставити надлежној инспекцији рада годишњи извјештај о случајевима из става (1) тачка ф) овог члана.

Члан 62.

(Достављање извјештаја о повреди на раду и професионалном обољењу)

(1) Извјештај о повреди на раду која се догоди и професионалном обољењу које настане на радном мјесту, послодавац је дужан доставити раднику који је претрпио повреду, односно код којег је настало обољење, надлежном заводу здравственог осигурања код којег је радник здравствено осигуран, овлашћеној здравственој установи која обавља услуге специфичне здравствене заштите/медицине рада код послодавца, као и надлежној инспекцији рада, у року од седам дана од дана претрпљене повреде односно настанка обољења.

(2) Извјештај из става (1) овог члана подноси се на обрасцу чији садржај и начин подношења прописује федерални министар у сарадњи са федералним министром здравства.

(1) О сваком смртном случају, тежој повреди на раду, професионалном обољењу и свакој појави која би могла угрозити живот или здравље радника на раду послодавац је обавезан одмах обавијестити надлежну инспекцију рада.

(2) За сваку повреду на раду послодавац је дужан на увиђај позвати радника за заштиту на раду, непосредног руководиоца повријеђеног радника и повјереника за заштиту на раду.

ДИО СЕДМИ - ОВЛАШЋЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 64.

(Издавање и одузимање дозволе за обављање стручних послова)

(1) Привредном друштву или установи која испуњава кадровске, организацијске, техничке и друге услове (у даљем тексту: овлашћена организација), федерални министар издаје дозволу за обављање сљедећих стручних послова:

а) периодичних прегледа и испитивања физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме у радним и помоћним просторијама,

б) периодичних прегледа и испитивања средстава за рад и средстава и опреме личне заштите, електричних и громобранских инсталација на објектима на којима се примјењују мјере заштите на раду,

ц) оспособљавање радника за сигуран рад,

д) процјену ризика на мјестима рада и радне околине из члана 23. овог закона.

(2) Дозвола из става (1) овог члана се издаје на одређено вријеме у трајању од четири године.

(3) Привредно друштво или установа којем је издата дозвола из става (1) овог члана, дужно је да федералном министру на крају сваке календарске године, најкасније до 15. јануара, достави документацију о испуњавању кадровских, организацијских и других услова, као и извјештај о обављеним пословима из става (1) овог члана.

(4) Дозволу из става (1) овог члана федерални министар ће одузети:

а) ако се утврди да овлашћена организација више не испуњава услове за добијање дозволе,

б) ако је дозвола издата на основу неистинитих података,

д) на приједлог инспекције рада, ако утврди да се послови не обављају у складу са законом и другим прописима донесеним на основу закона,

е) ако не поступи у складу са обавезама прописаним у ставу (3) овог члана.

Члан 65.

(Поступак издавања односно одузимања дозволе)

(1) О издавању, односно одузимању дозволе за рад федерални министар доноси рјешење против којег није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор пред надлежним судом.

(2) Трошкове поступка издавања дозволе за рад сноси овлашћена организација.

(3) Рјешење о дозволи, односно одузимању дозволе за рад уписује се у регистар који води министарство.

(4) Начин вођења и образац регистра из става (3) овог члана прописује федерални министар.

Члан 66.

(Услови које морају испуњавати овлашћене организације)

(1) Радник који у овлашћеној организацији обавља стручне послове из члана 64. став (1) овог закона мора имати одговарајућу стручну спрему и положен стручни испит који се односи на обављање тих послова, у складу са овим законом.

- (2) Стручни испит из става (1) овог члана полаже се пред комисијом коју именује федерални министар, а за чији се рад осигуравају финансијска средства у Буџету Федерације.
- (3) Федерални министар донијеће правилник којим ће прописати организацијске, кадровске, техничке и друге услове које морају испуњавати овлашћене организације из члана 64. овог закона, поступак и начин утврђивања тих услова, те садржај, програм, начин и трошкове полагања стручног испита из става (1) овог члана, као и састав комисије из става (2) овог члана.

Члан 67.

(Записник о извршеним периодичним прегледима)

- (1) О извршеним периодичним прегледима и испитивањима из члана 64. став (1) овог закона овлашћена организација сачињава записник о стручном налазу, на основу којег издаје исправу.
- (2) Записник и исправа из става (1) овог члана садржи резултат прегледа и испитивања и констатацију да ли прегледана средства за рад и средства и опрема личне заштите удовољавају прописима донесеним на основу закона.
- (3) Начин, поступак и рокове вршења периодичних прегледа и испитивања из става (1) овог члана, те облик и садржај записника и исправе из става (2) овог члана прописује федерални министар.

Члан 68.

(Надзор над законитошћу рада овлашћених организација)

Надзор над законитошћу рада овлашћене организације која је добила дозволу из члана 64. став (1) овог закона, у дијелу који се односи на обављање периодичних прегледа и испитивања средстава за рад и средстава и опреме личне заштите, врши министарство.

ДИО ОСМИ – ПОСЕБНА СИГУРНОСТ И ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 69.

(Заштита група посебно осјетљивих на ризике)

- (1) Послодавац је дужан организовати радно мјесто тако да води рачуна о присуству група осјетљивих на одређене ризике.
- (2) Групе посебно осјетљиве на ризике, као што су труднице, породиље или дојиље, малољетници, лица са инвалидитетом, као и радници са промијењеном радном способношћу у смислу прописа о пензијском и инвалидском осигурању, морају се заштитити од опасности које посебно њих погађају, у складу са овим законом, другим прописима, колективним уговором и општим актом послодавца.

Члан 70.

(Забрана рада група посебно осјетљивих на ризике на одређеним пословима)

- (1) Забрањен је рад трудницама, породиљама и дојиљама на пословима на којима постоји ризик од изложености опасним материјама, хемијским, физичким и биолошким агенсима, штетним зрачењима и микроклиматским утицајима, односно на пословима са тешким условима рада, као и посебно тешким и опасним пословима гдје постоји ризик по њихово физичко и ментално здравље.
- (2) Забрањен је рад малољетницима на пословима који могу угрозити њихово здравље и развој.
- (3) Радник са промијењеном радном способношћу не смије обављати послове на којима постоји опасност смањења преостале радне способности.

Члан 71.

(Поступак распоређивања радника на послове са повећаним ризиком)

- (1) Када су на одређеном радном мјесту такви услови да упркос примјени мјера заштите на раду и даље постоји преостали ризик и пријетња од оболијевања тј. инвалидитета, послодавац је дужан предузети мјере за спречавање обољења тј. настанка инвалидитета или даље погоршање болести радника.
- (3) За послове који су интерним актом о заштити на раду и уговором о раду утврђени као послови са повећаним ризиком, поступак за распоређивање радника на те послове, услове рада и здравствени надзор прописује федерални министар у сарадњи са федералним министром здравства.

Члан 72.
(Поступак скраћивања радног времена)

- (1) Послови из члана 71. став (2) овог закона и трајање радног времена утврђују се интерним актом послодавца о заштити на раду, на основу акта о процјени ризика из члана 23. став (2) овог закона и стручног налаза овлашћене организације, која испуњава кадровске, организацијске, техничке и друге услове.
- (2) О скраћивању радног времена у смислу става (1) овог члана одлучује министарство.
- (3) Поступак скраћивања радног времена код послодавца, као и кадровске, организацијске, техничке и друге услове које морају испуњавати овлашћене организације из става (1) овог члана, прописане федерални министар.
- (4) При остваривању права на плату и других права по основу рада и у вези са радом, скраћено радно вријеме у смислу овог члана изједначава се са пуним радним временом.

Члан 73.
(Посебно осигурање радника који обављају послове са повећаним ризиком)

Послодавац посебно осигурава од ризика несреће и повреде на раду раднике који обављају послове са повећаним ризиком, утврђене интерним актом о заштити на раду, ради обезбјеђења накнаде штете, у складу са законом.

ДИО ДЕВЕТИ - ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 74.
(Органи надлежни за вршење инспекцијског надзора)

Члан 75.
(Надлежности Федералне управе за инспекцијске послове)

- (1) Федерална управа врши непосредни надзор код послодавца који обавља дјелатност:
- а) производње и прераде сировог жељеза, челика и феролегура,
 - б) производње и прераде глинице, алуминија, олова и цинка, мангана и других тешких метала,
 - ц) производње и прераде базних хемикалија, пластичних маса, премазних средстава, лијекова и фармацеутских хемикалија,
 - д) производње и ускладиштења кокса и карбогаса и других техничких плинова,
 - е) производње експлозива и експлозивних средстава и галантерије,
 - ф) производње и дистрибуције нафтних деривата,
 - г) производње целулозе и папира и хемијске прераде дрвета,
 - х) производње цемента и цементних производа,
 - и) производње електричне енергије.
- (2) Федерална управа врши непосредни надзор над извођењем радова:
- а) у тунелима и на другим подземним радовима изузев рударских,
 - б) на армирано-бетонским, челичним и дрвеним мостовима распона преко 20 м,
 - ц) у кесонима и ронилачким радовима,
 - д) на изградњи термоелектрана и хидроелектрана.
- (3) Изузетно, у случају потребе, директор Федералне управе, уз сагласност кантоналног руководиоца инспекције, може пренијети овлашћење кантоналном инспектору да обавља послове инспекцијског надзора из надлежности Федералне управе на територији Федерације.

Члан 76.
(Сарадња инспекцијских органа)

- (1) У вршењу инспекцијског надзора федерални инспектор остварује сарадњу са надлежним кантоналним инспекторима у питањима која су од заједничког интереса за вршење инспекцијског надзора и пружа им стручну помоћ.
- (2) У циљу јединственог провођења овог закона, федерални инспектор може издавати кантоналном инспектору одговарајуће упуте и инструкције за рад.

Члан 77.
(Обавеза вршења инспекцијских прегледа)

- (1) У вршењу инспекцијског надзора инспектори су обавезни код послодавца, код којег се обављају техничко-технолошки процеси рада, извршити прегледе најмање једном годишње, а у другим случајевима по потреби.
- (2) Инспектори су обавезни извршити и контролне прегледе код послодавца из става (1) овог члана код којег су наређене мјере за отклањање недостатка из области сигурности и заштите здравља на раду.

Члан 78.
(Поступање у случају када се утврди повреда прописа из области сигурности и заштите здравља на раду)

- (1) Ако инспектор утврди повреде прописа из области сигурности и заштите здравља на раду донијеће рјешење о отклањању тих недостатака односно неправилности и одредити рок у којем се они имају отклонити.
- (2) Послодавац је обавезан писано извјестити инспектора о извршењу рјешења у року од осам дана од дана истека рока за отклањање недостатака, односно неправилности.
- (3) Инспектор може наредити да се спроведе и мјера заштите на раду која није прописана, ако су радници на раду непосредно угрожени.
- (4) Ако су за отклањање утврђених неправилности и недостатака потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље радника нису непосредно угрожени, инспектор ће наредити послодавцу да сачини посебан инвестициони програм о постепеном усклађивању стања са одредбама прописа о сигурности и заштити здравља на раду.

Члан 79.
(Поступање инспектора код смртног случаја или несреће која је задесила једног или више радника)

6. ако не проводи мјере и не осигура средства за прву помоћ, члан 22. тачка н),
7. ако не изврши процјену ризика на мјестима рада, члан 23. став (2),
5. ако не осигура периодичне прегледе и испитивања средстава рада и опреме, радних и помоћних просторија и средстава и опреме личне заштите, који не подлијежу обавезним периодичним прегледима и испитивањима, на начин, по поступку и у роковима утврђеним општим актом, члан 22. тачка л),
4. ако не осигура периодичне прегледе и испитивања физичких, хемијских и биолошких штетности и микроклиме у радној околини, члан 22. тачка к),
3. ако не осигура периодичне прегледе и испитивање средстава за рад и средстава и опреме личне заштите, члан 22. тачка ј),

Члан 84.

- (1) Новчаном казном од 4.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај:
1. послодавац који израђује техничку документацију за објекте и техничко-технолошке процесе, ако при пројектовању не примјени прописане мјере сигурности и заштите здравља на раду и не изда исправу којом потврђује да је пројектовање извршено у складу са законом и прописима донесеним на основу закона, члан 10.,
2. послодавац ако стави у употребу средства за рад, која подлијежу обавези периодичних прегледа и испитивања, без прибављеног записника, односно исправе из члана 67. став 1. овог закона, члан 14. став (3),
4. произвођач и увозник опасних материја ако не изда упутство за сигурну употребу и руковање на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији, члан 16. став (2),
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 1.500,00 до 2.500,00 КМ.

Члан 85.

- (1) Новчаном казном од 4.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај инвеститор или главни извођач ако не обезбиједи јединствени елаборат о уређењу радилишта у случају да два или више послодавца користе исти простор за радилиште, члан 13.
- (2) Новчаном казном од 2.000,00 до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај послодавац:
1. ако прије почетка радова не изради елаборат о уређењу радилишта у складу са прописима донесеним на

- основу закона, не изводи радове према том елаборату и у року не достави елаборат надлежној инспекцији рада, члан 12.,
2. ако не донесе интерни акт о заштити на раду, члан 23. став (1),
3. ако интерним актом о заштити на раду не утврди организацију провођења заштите на раду, члан 23. став (1),
4. ако за све послове у техничко-технолошком процесу рада не утврди услове рада и захтјеве у погледу здравствених и психофизичких способности, члан 24.,
5. ако од радника захтијева учешће у трошковима провођења мјера заштите на раду, члан 31.,
2. који стави у промет или употребу средства за рад или опасне материје без претходно прибављене одговарајуће документације, чл. 16. и 17.,
- (1) Новчаном казном од 5.000,00 до 15.000,00 КМ казниће се за прекршај послодавац:

Члан 83.

ДИО ДЕСЕТИ - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

- (3) У случају када је наложена забрана рада жалба не одлаже извршење рјешења.
- (2) Против рјешења федералног инспектора донесеног у првом степену може се изјавити жалба Федералном министарству рада и социјалне политике у року од осам дана од дана пријема рјешења.
- (1) Против рјешења кантоналног инспектора може се изјавити жалба надлежном федералном инспектору, у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Члан 82.

(Право на жалбу)

Инспектор је дужан чувати као повјерљив податак име радника који му се обратио по било којем основу због непровођења прописа из области сигурности и заштите здравља на раду.

Члан 81.

(Обавеза чувања повјерљивих података)

- (2) Ако послодавац не поступи по рјешењу о отклањању недостатака, инспектор ће забранити рад на радном мјесту на које се рјешење односи, док се неправилности, односно недостаци не отклоне.
17. ако не предузме мјере за спречавање наступања обољења односно инвалидитета код радника, члан 71.,
18. ако посебно не осигура од ризика несреће и повреде на раду раднике који обављају послове са повећаним ризиком, члан 73.,
- (3) За прекршај из ст. (1) и (2) овог члана казниће се и послодавац физичко лице новчаном казном од 500,00 до 1.000,00 КМ.
- (4) За прекршај из ст. (1) и (2) овог члана казниће се одговорно лице код правног лица новчаном казном од 1.000,00 до 2.000,00 КМ.

Члан 86.

- (1) Новчаном казном од 1.000,00 до 5.000,00 КМ казниће се за прекршај послодавац:
1. ако не утврди интерним актом о заштити на раду која средства и опрема личне заштите припадају раднику, члан 23. став (1),
2. ако не консултује повјереника за заштиту на раду при изради интерног акта о заштити на раду, члан 23. став (5),
3. ако не обезбиједи да приступ радним мјестима са повећаним ризиком имају само радници који су добили посебна упутства и заштитна средства, члан 28.,
4. ако не обезбиједи радницима средства и опрему личне заштите, члан 29. став (1),
5. ако не обезбиједи да средства и опрема личне заштите буду у исправном стању, члан 29. став (3),
6. ако не обавијести раднике о ризицима по сигурност и здравље, те мјерама које је предузео ради унапређења сигурности и заштите здравља, члан 40.,
7. ако поступа супротно одредби члана 45. овог закона,
- (1) Ако инспектор утврди да постоји непосредна опасност по живот и здравље радника на раду, одмах ће донијети рјешење о забрани рада на радном мјесту.

Члан 80.

(Поступање инспектора у случају непосредне опасности по живот и здравље радника на раду)

- (4) Код смртног случаја или несреће која је задесила једног или више радника, увиђај ће извршити и федерални инспектор.
 - (3) Након извршеног увиђаја из става (2) овог члана кантонална управа обавезна је предузети одговарајуће мјере и доставити извјештај Федералној управи.
 - (2) Кантонални инспектор обавезан је извршити увиђај сваког смртног случаја, несреће која је задесила једног или више радника и теже повреде на раду код послодавца.
 - (1) Кантонална управа дужна је одмах по пријему обавјештења послодавца извијестити Федералну управу о сваком смртном случају, несрећи на раду која доводи до онеспособљености у трајању од три или више дана или било којем догађају који је задесио једног или више радника.
2. ако сачини или изда исправе чији су облик и садржина супротни пропису, члан 67.

Члан 88.

- (1) Организације које су до дана ступања на снагу овог закона биле овлашћене да врше послове из члана 21. став (1) и члана 28. став (2) Закона о заштити на раду ("Службени лист СР БиХ", број 22/90), обавезне су да поднесу захтјев за утврђивање услова у смислу члана 64. и члана 72. став (1) овог закона, у року од три мјесеца од дана доношења подзаконског акта из члана 66. став (3), односно члана 72. став (3) овог закона.
- (2) Организације из става (1) овог члана, које у року од три мјесеца од дана доношења подзаконског акта из члана 66. став (3) овог закона, односно члана 72. став (3) овог закона поднесу захтјев за утврђивање услова у смислу члана 64. став (1) овог закона и члана 72. став (1) овог закона, задржавају овлашћење за вршење послова из члана 21. став (1), односно члана 28. став (2) Закона о заштити на раду ("Службени лист СР БиХ", број 22/90), све до доношења коначног рјешења по поднесеном захтјеву из става (1) овог члана.
- (3) Организацијама из става (1) овог члана, које у року од три мјесеца од дана доношења подзаконског акта из члана 66. став (3), односно члана 72. став (3) овог закона, не поднесу захтјев за утврђивање услова у смислу члана 64, односно члана 72. став (1) овог закона, са даном истека рока из става (1) овог члана, по сили закона престаје овлашћење за вршење послова из члана 21. став (1) и члана 28. став (2) Закона о заштити на раду ("Службени лист СР БиХ", број 22/90).

Члан 89.

Прописи из одредбе члана 23. став (4), члана 34. став (6), члана 60. став (1), члана 62. став (2), члана 65. став (4), члана 66. став (3), члана 67. став (3) овог закона и члана 72. став (3) овог закона, донијеће се у року од дванаест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 90.

До доношења прописа из члана 89. овог закона примјењиваће се:

1. Правилник о условима за утврђивање радних мјеста са посебним условима рада и љекарским прегледима радника на тим радним мјестима ("Службени лист СР БиХ", број 2/91),
2. Правилник о поступку скраћивања радног времена на радним мјестима са посебним условима рада ("Службени лист СР БиХ", број 2/91),
4. Правилник о вођењу евиденције, чувању исправа и садржају годишњег извјештаја из области заштите на раду ("Службени лист СР БиХ", број 2/91),
5. Правилник о начину и поступку вршења периодичних прегледа и испитивања из области заштите на раду ("Службени лист СР БиХ", број 2/91),
1. обавља стручне послове супротно одредбама овог закона и прописа донесених на основу закона или ако обавља стручне послове без прописане дозволе, члан 64. став (1),
- (2) Новчаном казном из става (1) овог члана казниће се овлашћена организација за заштиту на раду, ако:
 10. ако не утврди радна мјеста са повећаним ризиком, члан 57. став (2).
8. ако заснује радни однос са радником, а да претходно није утврђено да његово здравствено стање и психофизичке способности одговарају захтјевима одређеног радног мјеста, члан 24. став (2),
3. Правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при раду у графичким предузећима ("Службени лист ФНРЈ", број 56/47),
4. Правилник о хигијенским и техничким мјерама при раду у фабрикама стакла-стакларама ("Службени лист ФНРЈ", бр. 14/48, 18/48),

5. Правилник о хигијенским и техничким мјерама при раду у каменоломима и цигланама, као и код вађења глине, пијеска и шљунка ("Службени лист ФНРЈ", број 69/48),
 6. Правилник о заштитним мјерама при руковању експлозивом и лагумању (минирању) у рудницима и каменоломима, као и при другим радовима (прилог број 8 уз "Службени лист ФНРЈ", број 98/49),
 7. Правилник о техничким и здравствено- техничким заштитним мјерама на раду при хемијско-технолошким процесима (прилог број 8 уз "Службени лист ФНРЈ", број 55/50),
 8. Правилник о техничким и здравствено-техничким заштитним мјерама при раду у црној металургији ("Службени лист ФНРЈ", број 7/55),
 9. Правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при ронилачким радовима ("Службени лист ФНРЈ", број 36/58),
 10. Правилник о хигијенско-техничким мјерама при раду на преради и обради метала ("Службени лист ФНРЈ", број 40/61),
 11. Правилник о хигијенско-техничким заштитним мјерама при лучко-транспортном раду ("Службени лист СФРЈ", број 14/64),
 13. Правилник о заштити на раду при одржавању моторних возила и пријевозу моторним возилима ("Службени лист СФРЈ", број 55/65),
 14. Правилник о заштити на раду при утовару терета у теретна моторна возила и истовару терета из таквих возила ("Службени лист СФРЈ", број 17/66),
 15. Правилник о заштити на раду с уређајима за укрцавање и искрцавање терета на поморским бродовима и пловилима унутрашње пловидбе ("Службени лист СФРЈ", број 32/66),
 16. Правилник о заштити на раду у пољопривреди ("Службени лист СФРЈ", број 34/68),
 17. Правилник о заштити на раду у грађевинарству ("Службени лист СФРЈ", бр. 42/68 и 45/68),
 18. Правилник о техничким нормативима за дизалице ("Службени лист СФРЈ", број 65/91),
 19. Правилник о средствима личне заштите на раду и личној заштитној опреми ("Службени лист СФРЈ", број 35/69),
 20. Правилник о заштити на раду при изради експлозива и барута и манипулисању експлозивима и барутима ("Службени лист СФРЈ", број 55/69),
 21. Правилник о посебним мјерама и нормативима за заштиту на раду при преради и обради коже, крзна и отпадака коже ("Службени лист СФРЈ", број 47/70),
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и послодавац физичко лице новчаном казном од 1.000,00 до 1.500,00 КМ.
- (4) За прекршај из ст. (1) и (2) овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 2.000,00 до 3.000,00 КМ.
6. ако не организује послове заштите на раду зависно од техничко-технолошког процеса, броја радника, штетности по здравље, броја локација одвојених радних јединица, опасностима и ризицима по здравље радника, члан 33. став (1),
7. ако не одреди једног или више радника за заштиту на раду и не осигура им услове за рад, члан 34. ст. (1) и (2),
8. ако доводи у неповољнији положај радника за заштиту на раду док поступа у складу са одредбама овог закона, члан 34. став (3),
9. ако радницима не даје одговарајућа писана упутства, члан 38.,
10. ако не постави знакове упозорења и знакове општих обавјештавања, члан 39.,
- (2) Нове прописе о сигурности и заштити здравља на раду из става (1) овог члана донијеће федерални министар.

Члан 92.

Члан 93.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

ц) обавијесте једни друге о ризицима на раду,

ф) прилагођавања техничком напретку,

1. који изводи радове на изградњи, монтажи, замјени опреме, ремонту и реконструкцији објеката и техничко-технолошког процеса, ако не изводи радове према техничкој документацији, члан 11. став (1),

ц) ако се у поступку надзора из члана 68. овог закона утврди да се послови не обављају у складу са законом и другим прописима донесеним на основу закона,

19. ако не поступи по рјешењу инспектора рада у складу са чланом 78. ст. (1) и (3) овог закона.

(2) Послове инспекцијског надзора из става (1) овог члана врши инспектор заштите на раду, односно инспектор рада (у даљњем тексту: инспектор).

6. Правилник о пружању прве помоћи у случају повреде и обољења радника на раду ("Службени лист СР БиХ",

број 38/86).

3. Правилник о условима које у погледу кадрова и техничке опреме морају испуњавати организације које врше периодичне прегледе и испитивања из области заштите на раду ("Службени лист СР БиХ", број 2/91),
г) да сарађују са послодавцем и/или радником за заштиту на раду у провођењу мјера или захтјева које је наредио инспектор рада,

(5) Вијеће:

Послодавац је обавезан испитивати радну околину, односно процијенити ризике и осигурати заштиту здравља и сигурност радника изложених физичким, хемијским и биолошким штетностима на раду.

ј) осигурава периодичне прегледе средстава рада и средстава и опреме личне заштите при раду, у складу са техничким стандардима,

(3) У случају када послодавац, у складу са чланом 33. овог закона, ангажује овлашћену организацију за заштиту на раду, то га неће ослободити одговорности утврђене у ставу (1) овог члана.

10. ако не организује радно мјесто тако да води рачуна о присуству група осјетљивих на одређене ризике, члан 69.,

х) праћење и организовање периодичних прегледа хемијских, физичких и биолошких штетности и микроклиме у радној околини,

х) замјене опасних материја безопасним,

е) стручна помоћ послодавцу у провођењу и унапређењу сигурности и заштите здравља на раду,

Члан 8. (Учешће синдиката)

- сировине и материјали који се користе у процесу рада,

(1) Послодавац је дужан да најмање два пута годишње извјести повјереника за заштиту на раду, вијеће запосленика и синдикат о ризицима по сигурност и здравље, те мјерама које је предузео и које ће предузети ради унапређивања сигурности и заштите здравља.

(2) У случајевима из става (1) овог члана радно вријеме се скраћује сразмјерно штетном утицају услова рада на здравље и на радну способност радника, у складу са законом.

Члан 63. (Обавеза обавјештавања инспекције рада)

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити на раду ("Службени лист СР БиХ", број 22/90).

12. Правилник о заштити на раду при техничком обрађивању легура лаких метала у купатилима с нитратним солима ("Службени лист СФРЈ", број 48/65),

9. ако не упуту радника на одговарајући љекарски преглед, или га не осигура у роковима утврђеним законом или прописима донесеним на основу закона, члан 57. став (1) и члан 60. став (1),

26. Правилник о заштити на раду при механичкој преради и обради дрвета и сличних материјала ("Службени лист СР БиХ", број 5/86),

(4) Радник за заштиту на раду мора бити одговарајуће оспособљен и имати положен стручни испит који се односи на сигурност и заштиту здравља на раду (у даљњем тексту: стручни испит) у складу са овим законом.

11. ако да радницима у употребу опасне материје које нису опремљене документом о безбједносно-техничким подацима преведеним на један од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији, члан 41.,

12. ако не изврши оспособљавање радника за сигуран и здрав рад, члан 46.,

13. ако дозволи самостално обављање послова раднику који претходно није оспособљен за самосталан рад на сигуран начин, члан 47.,

14. ако не премјести радника на друго радно мјесто које одговара његовим здравственим способностима, уколико такво радно мјесто постоји код послодавца, члан 59.,

15. ако не обавијести надлежну инспекцију рада о смртном случају, тежој повреди на раду или професионалном обољењу, чл. 62. и 63.,

16. ако поступи противно одредби члана 70. и дозволи рад лицима из ст. (1), (2) и (3) тог члана,

Члан 91.

(1) До доношења нових прописа о сигурности и заштити здравља на раду, ако нису у супротности са одредбама овог закона и другим прописима, примјењиваће се:

1. Општи правилник о хигијенско-техничким заштитним мјерама при раду ("Службени лист ФНРЈ", бр. 16/47,

18/47 и 36/50),

2. Правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при раду у кудељарама ("Службени лист ФНРЈ" број 46/47),

22. Правилник о општим мјерама и нормативима заштите на раду од буке у радним просторијама ("Службени лист СФРЈ", број 29/71),

23. Правилник о мјерама и нормативима заштите на раду на оруђима за рад ("Службени лист СФРЈ", број 18/91),

24. Правилник о заштити на раду у шумарству ("Службени лист СР БиХ", број 20/85),

25. Правилник о заштити на раду са развијачима ацетилена и ацетиленским станицама ("Службени лист СР БиХ", број 2/87),

27. Правилник о заштити на раду у жељезницама ("Службени лист СР БиХ", бр. 42/86 и 3/87),

28. Правилник о општим мјерама заштите на раду за грађевинске објекте намјењене за радне и помоћне просторије и радне просторе ("Службени лист СР БиХ", број 5/88),

29. Правилник о заштити на раду при кориштењу електричне енергије ("Службени лист СР БиХ", број 34/88).

8. ако не води евиденцију прописану одредбом члана 61. овог закона и не достави годишњи извјештај надлежној инспекцији рада,

9. ако не достави извјештај из одредбе члана 62. овог закона,

(2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и послодавац физичко лице новчаном казном од 500,00 до 1.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице код правног лица новчаном казном од 100,00 до 1.000,00 КМ.

ДИО ЈЕДАНАЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 87.

Послодавци су дужни да ускладе опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

(1) Радна опрема мора одговарати радном процесу који се обавља и мора бити на одговарајући начин прилагођена тој сврси тако да не угрожава сигурност и здравље радника.

Члан 25.

(Обавеза испитивања радне околине)

(1) Радник има право на сигурне и здраве услове рада.

(2) По пријему обавијести из става (1) овог члана надлежна инспекција рада обавезна је да одмах изврши увиђај на лицу мјеста и нареди да се проведу одговарајуће мјере заштите односно забрани рад док се мјере не проведу или обавијести радника из којих разлога његов захтјев није основан.

(3) Послодавац је обавезан да осигура да се средства и опрема личне заштите одржавају у добром стању.

3. произвођач и увозник радне опреме и средстава и опреме личне заштите ако не изда исправу којом доказује да одговарају међународним прописима, техничким прописима и прописаним мјерама сигурности и заштите здравља на раду или не изда упутство за употребу и одржавање на једном од службених језика у Босни и Херцеговини, односно Федерацији, члан 16. став (1),

(1) Инспекцијски надзор над провођењем овог закона, прописа донесених на основу закона, техничких прописа и стандарда који се односе на сигурност и заштиту здравља на раду и општих аката из области сигурности и заштите здравља на раду врши кантонална управа за инспекцијске послове (у даљњем тексту: кантонална управа), осим надзора који је овим законом стављен у надлежност Федералне управе за инспекцијске послове (у даљњем тексту: Федерална управа).

Предсједавајући
Представничког дома
Парламента Федерације БиХ
Мирсад Заимовић, с. р.

Предсједавајући
Дома народа

Парламента Федерације БиХ
Томислав Мартиновић, с. р.